

สรุปการถอดบทเรียนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง “แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์”

วันที่ 26 เมษายน 2560 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุม 3052 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ อาคารวิชาการชั้น 3

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เพ็ญศิริรักษา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีนวล สติวิทยานันท์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.มุกดา หนูยศรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล
5. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี
6. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ชิวเกษมสุข
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมฤทัย น้อยหมั่นไวย
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทยา แก้วสาร
11. พ.ต.หญิง นภาเพ็ญ จันทระขัมมา
12. อาจารย์ ดร.เรณุการ์ ทองคำรอด
13. อาจารย์สุ่มัจฉรา มานะชีวกุล

ประเด็นการนำเสนอ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 นำเสนอเกี่ยวกับหลักการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

ส่วนที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 1 นำเสนอเกี่ยวกับหลักการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดย รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว ได้นำความรู้เรื่อง การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (สมคิด พรหมจ้อย, 2559; อติสร เนาวนนท์, 2558) สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นอกจาก จะมีคุณสมบัติทั่วไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะรวม 5 ด้าน ดังนี้

1. มีความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยในสาขาที่นักศึกษา ต้องการทำวิทยานิพนธ์ หรือโครงการวิจัย ทั้งภาคทฤษฎีและการประยุกต์ สามารถชี้แนะแหล่งค้นคว้า เสนอแนะแนวทางการค้นคว้า และอภิปรายผล การศึกษาวิจัยได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง
2. มีความรู้เรื่องวิธีวิทยาการวิจัย และมีทักษะการวิจัยเพียงพอที่จะให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ รวมทั้งรอบรู้เรื่องแนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
3. มีความรู้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจความต้องการของสังคม สามารถบูรณาการความรู้ทางวิชาการ กับความต้องการทางสังคมให้ได้แนวทางการวิจัยที่เป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษา
4. มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาทั้งแบบเป็นกลุ่มและแบบรายบุคคล มีความอดทนและใจกว้าง รับฟัง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกใช้ความคิดและแสดงออก มีความอดทนในการแก้ไขความเข้าใจผิดของนักศึกษา รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักศึกษา
5. ความรู้ความสามารถในการฝึกและการสอนให้นักศึกษา สามารถเขียนวิทยานิพนธ์ที่ได้มาตรฐานระดับชาติ และหรือระดับนานาชาติได้

กระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

1. การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา
2. การบริหารงานที่ปรึกษา
3. การติดตามกำกับการทำวิจัย
4. การประเมินผลงานวิจัย
5. การให้คำปรึกษาในการพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

- ♣ เป็นที่เลี้ยงอย่างเข้มแข็ง (active mentor)
- ♣ เป็นที่ปรึกษาแนะนำ (advisor)
- ♣ เป็นอาจารย์ผู้สอน(tutor)
- ♣ เป็นผู้วิจารณ์ (critic)
- ♣ เป็นต้นแบบ (model)
- ♣ เป็นผู้ประเมิน (evaluator)
- ♣ เป็นผู้ร่วมงานวิจัย (research colleague)

หลักปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Seven Cs

1. ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (credibility)
2. ความมีสมาธิ (concentration)
3. ความผูกพัน (commitment)
4. ความร่วมมือร่วมพลัง (collaboration)
5. ความห่วงใย (concern)
6. ความเข้าใจผู้อื่น (consideration)
7. ความเปลี่ยนแปลง (change)

เป้าหมายของการเขียนวิทยานิพนธ์ Seven Cs

1. ความถูกต้อง (correctness)
2. ความมีเหตุผลมั่นคง (cogency)
3. ความชัดเจนแจ่มแจ้ง (clarity)
4. ความสมบูรณ์ (completeness)
5. ความกะทัดรัด (concision)
6. ความคงที่หรือความคงเส้นคงวา (consistency)
7. ความสัมพันธ์เชื่อมโยงสอดคล้อง (correspondency)

วิธีการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. การให้คำปรึกษา ทางวาจา - พูดคุย
2. ต้องใช้ภาษาที่สื่อสารเข้าใจง่าย/สังเกตสีหน้าลูกศิษย์
3. ภาษาที่ใช้ต้องไม่วกวน ตั้งคำถามเป็นระยะๆ
4. ให้โอกาสนักศึกษาในการตอบคำถาม รอคอยคำตอบ
5. อธิบายหรือขยายความในประเด็นที่เป็นปัญหา ไม่ชัดเจน
6. ตรวจสอบความถูกต้องของนักศึกษา

ก่อนการเริ่มการดำเนินการวิจัยควรมีการสร้างข้อตกลงในการทำงานระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

1. มีการพบปะกันสม่ำเสมอตามเวลาที่นัดหมายและตรงเวลา
2. นักศึกษาต้องเตรียมตัวก่อนมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา
3. งานทุกอย่างที่ทำให้นักศึกษาต้องพึ่งตนเองไม่พึ่งอาจารย์ฝ่ายเดียว
4. รู้จักกาลเทศะในการเข้าพบอาจารย์หรือโทรศัพท์ปรึกษาอาจารย์
5. รับฟังข้อคิดเห็นของอาจารย์ คิดก่อนโต้แย้งด้วยเหตุและผลด้วยท่าทีสุภาพ
6. การสื่อสารผ่านบันทึกต้องรู้จักใช้ภาษา
7. เชื่อในคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ควรตรวจสอบข้อแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษากับ

อาจารย์ท่านอื่นโดยไม่จำเป็น

- ให้นักศึกษาส่งงานครั้งก่อนแนบมาทุกครั้ง เพื่อตรวจสอบการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และแนวทางแก้ไข

1. นักศึกษาบางคนแก้ไขนอกเหนือจากที่เสนอแนะ
2. นักศึกษาบางคนจับประเด็นไม่เก่ง อาจอนุญาตให้บันทึกเฉพาะขณะฟังคำชี้แนะจาก

อาจารย์ที่ปรึกษา

3. นักศึกษาทำผิดพลาดมาก ควรให้เขียนบันทึกข้อผิดพลาดและให้ตรวจสอบก่อนส่ง

อาจารย์

4. นักศึกษาค้นคว้าไม่เป็น
5. นักศึกษาอ่านหนังสือไม่แตก
6. นักศึกษาเขียนข้อความคลุมเครือ บางครั้งจำเป็นต้องเขียนให้ดู เป็นตัวอย่าง
7. การเขียนแนวทางการปรับปรุง ไม่ควรเขียนสั้นๆ เช่น ดีแล้ว ok ใช้ไม่ได้ ไม่รู้เรื่อง

ไม่เข้าใจ เพราะนักศึกษจะไม่รู้มากขึ้น

8. ไม่ควรตั้งความหวังหรือคาดหวังนักศึกษามากเกินไป

ส่วนที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการให้คำปรึกษาของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ผู้นำอภิปรายเสนอให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นสำรวจความสนใจ และกำหนดหัวข้อวิจัย
2. ขั้นการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย (concept paper)
3. ขั้นการพัฒนาโครงการเสนอขอทำวิจัย (research proposal)
4. ขั้นการขออนุมัติโครงการวิจัย (proposal approval)
5. ขั้นการดำเนินการวิจัย
6. ขั้นการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์
7. ขั้นประเมินงานวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัยของนักศึกษา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นตอน ต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นสำรวจความสนใจและกำหนดหัวข้อวิจัย

- 1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษากำหนดแผนการเรียนรู้ร่วมกัน
- 1.2 สำรวจความสนใจของนักศึกษาคำว่า ๆ โดยเฉพาะหัวข้อเรื่องที่นักศึกษาสนใจจะทำวิจัย
- 1.3 ชี้แนะแนวทางให้นักศึกษาได้เห็นลู่ทางในการวิจัย อาจพิจารณาจากปัญหาที่พบจากหน่วยงาน ชุมชน หรือสังคม ให้กำลังใจนักศึกษาที่ยังมองปัญหาหรือยังไม่ได้หัวข้อเรื่อง

- 1.4 ไม่ชี้แนะให้นักศึกษาเลือกหัวข้อที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเหมาะสม

1.5 อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการช่วยให้นักศึกษามองเห็นทางเลือกต่างๆ

1.6 ถ้าเป็นไปได้ควรพยายามให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในหัวข้อเดิม ไม่เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาจนทำให้เสียเวลาและสำเร็จการศึกษาช้ากว่าที่กำหนด

2. ขั้นการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 จัดปฐมนิเทศ จัดสัมมนา หรือจัดประชุมวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบกับอาจารย์ในภาควิชาหรือ นักศึกษารุ่นพี่

2.2 ชี้แนะแนวทางในการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแก่นักศึกษา

2.3 ตรวจสอบผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับการนำเสนอความคิด การแสดงผลเหตุผลเชื่อมโยงเพื่อนำเข้าสู่การกำหนดประเด็นวิจัย และการกำหนดกรอบความคิดของการวิจัยที่สมเหตุสมผล

3. ขั้นการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอเสนอการอนุมัติหัวข้อ

3.1 เสนอแนะให้นักศึกษาเสนอโครงการตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

3.2 ให้คำแนะนำในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยให้มีความใหม่ ทันสมัย ตรงกับสาขา ใช้วิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ติดตามการทำงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.4 อ่านให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยมุ่งให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยดีขึ้นด้วย

4. ขั้นการขออนุมัติโครงการวิจัย (proposal approval)

4.1 ให้ความสำคัญกับการควบคุมการดำเนินงานของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และตามกำหนดเวลาที่นักศึกษาวางแผนการดำเนินงานไว้

4.2 เอาใจใส่ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของนักศึกษาเป็นระยะๆ ไม่ปล่อยให้ให้นักศึกษาเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ใกล้วันสุดท้ายของกำหนดเวลา

4.3 ติดตามและแนะนำการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย

5. ขั้นการดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนนี้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือนักศึกษาตั้งแต่กระบวนการวิจัยขั้นที่สามารถปฏิบัติได้ง่ายจนถึงขั้นที่ปฏิบัติได้ยาก และต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจารณ์และอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าในการวิจัยจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นได้บ้างและต้องอธิบายให้นักศึกษาคำนึงถึง ประเด็นปัญหานั้น ๆ

ในขั้นตอนนี้ แบ่งออกเป็น

5.1 การกำหนดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย : ข้อบกพร่องที่พบบ่อย คือ การไม่ระบุลักษณะประชากร มีแต่คำอธิบายเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง การไม่แสดงวิธีการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้และไม่แสดง รายละเอียดวิธีสุ่มตัวอย่าง หรือลอกกระบวนการสุ่มตัวอย่างจากวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยเล่มเก่าโดยที่ตนเอง ไม่มีความเข้าใจ

จุดเน้นที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรตรวจสอบ

1. การระบุลักษณะกลุ่มประชากรและการอธิบายลักษณะและ วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งการวิจัยเชิงทดลอง และการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง
2. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้นักศึกษาอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนการทดลอง กระบวนการทดลอง การจัดกลุ่มทดลอง เพื่อให้กลุ่มเท่าเทียมกันก่อนการทดลอง แต่หากเป็นการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง ควรให้ขึ้นกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นการเลือกแบบสุ่มหรือแบบเจาะจง รวมทั้งควรตรวจสอบความเป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมา

5.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สิ่งที่ต้องระบุในงานวิจัย คือ การนิยามตัวแปรที่ต้องการวัด การสร้างเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เครื่องมือวิจัยต้องเชื่อถือได้และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง

5.2.1 ผู้วิจัยที่สร้างเครื่องมือเอง ก็ควรแสดงคำอธิบายกระบวนการพัฒนาเครื่องมือ และ ตัวอย่างของเครื่องมือที่ พัฒนาขึ้น

5.2.2 หากมีการยืมเครื่องมือจากหน่วยงานอื่นหรือจากผู้วิจัยอื่น ต้องมีการแสดงหลักฐานการขออนุญาตการใช้เครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือซ้ำอีกครั้งว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยของตน มากน้อยเพียงใด

5.2.3 ผู้วิจัยที่สร้างเครื่องมือเอง ก็ควรแสดงคำอธิบายกระบวนการพัฒนาเครื่องมือ และตัวอย่างของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น

5.2.4 การตรวจสอบภาษาที่ใช้และความครบถ้วนของเนื้อหาสาระ ซึ่งต้องสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่มุ่งวัด

5.2.5 ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่นักศึกษาเตรียมให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการพิจารณา โดยย้ำให้เห็นถึงการจัดทำเอกสารที่ง่ายและสะดวกต่อการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญให้มากที่สุด

5.2.6 ให้นักศึกษาเตรียมนิยาม และตารางแสดงว่าข้อความ แต่ละข้อมุ่งวัดตัวแปรใด ไม่ควรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแต่เพียงภาษาที่ใช้อย่างเดียว

5.3 การทำการศึกษานำร่อง (pilot study)

อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาควรมีการวางแผนการออกแบบการศึกษานำร่องร่วมกัน

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.4.1 ติดตามการดำเนินงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิดทั้งการเก็บข้อมูล การทดลอง เพื่อคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น

5.4.2 กำกับให้นักศึกษาปฏิบัติงานตาม ในกรณีที่เป็นกรรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อาจารย์ที่ปรึกษาควร กำหนดตารางการทำงานในแต่ละขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูล

5.4.3 แนะนำยุทธวิธีที่จะให้แบบสอบถามกลับคืนมาและได้ข้อมูลตามปริมาณที่ต้องการ ควรใช้ความสัมพันธ์ ส่วนตัว ในการติดต่อกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.5.1 ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้ความเอาใจใส่กับการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยต้อง มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับกลับมา

5.5.2 อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีการสุ่มตรวจสอบการลงรหัสข้อมูลของนักศึกษาด้วย

5.5.3 ควรขอให้นักศึกษาแสดงหลักฐานการเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ได้กลับคืนมา

ปัญหาที่พบบ่อย คือ การใช้สถิติไม่เหมาะสมและแปรผลการวิเคราะห์ไม่ได้ โดยเฉพาะนักศึกษาที่ไม่มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล มักใช้วิธีการจ้างผู้อื่นช่วยวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลให้แทน โอกาสในการเลือกใช้สถิติที่ไม่เหมาะสมจะมีมาก

แนวทางแก้ไข : ตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยขอคำแนะนำจากผู้ที่มีความชำนาญด้านนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาควรรหาโอกาสศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลหรือขอคำปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญก่อน เพื่อให้ตนเองมีความเข้าใจ แล้วค่อยถ่ายทอดให้นักศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูหลักฐานของการวิเคราะห์ข้อมูล (print out) และตรวจสอบการนำเสนอผล

5.6 การเขียนรายงานการวิจัย

มีนักศึกษาหลายคนที่ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากเขียนรายงานการวิจัยไม่ได้

5.6.1 อาจารย์ที่ปรึกษาต้องวิพากษ์วิจารณ์อย่างระมัดระวัง โดยต้องระวังไม่ให้ข้อวิจารณ์ของตนเองเป็นการทำลายความคิดของนักศึกษา

5.6.2 ช่วยนักศึกษาในการคิดและเขียนในสิ่งซึ่งสัมพันธ์กับปัญหา

5.6.3 อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องไม่แสดงความเป็นเจ้าของความคิดของงานวิจัย

5.6.4 ไม่ควรบังคับให้นักศึกษาต้องเขียนรายงานวิจัยในรูปแบบที่ตนเองชอบ

5.6.5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีอิสระในการคิดเขียนรายงานตามที่ต้องการ

5.6.6 ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเหมือนเป็นบรรณาธิการเท่านั้น

6. ขั้นการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

- 6.1 ต้องแสดงถึงความรู้ที่ร่วมในความสำเร็จของนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล
- 6.2 ต้องสามารถช่วยให้นักศึกษาผ่านอารมณ์ ความรู้สึกเครียดไปได้ล่วงหน้าก่อนสอบ
- 6.3 ต้องช่วยในการกำหนดโครงสร้างของการสอบปากเปล่าเพื่อให้การสอบของนักศึกษาในความดูแลเป็นที่ประทับใจของคณะกรรมการสอบ
- 6.4 ต้องแสดงทัศนคติเกี่ยวกับกระบวนการสอบให้ผู้เรียนเข้าใจและรับรู้ว่าการสอบจะให้ประสบการณ์ที่มีค่า
- 6.5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการบอกเล่าถึงความรู้สึกต่างๆ
- 6.6 ระบุถึงความคาดหวังของคณะกรรมการสอบให้นักศึกษาได้รับทราบ
- 6.7 ควรแสดงความมั่นใจในความสามารถของนักศึกษาว่าจะสามารถทำการสอบได้ดี

การสอบปากเปล่า

- อาจารย์ที่ปรึกษาอาจช่วยตั้งคำถามที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของตนเอง ออกมาให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เห็น
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการ

หลังการสอบปากเปล่า

อาจารย์ที่ปรึกษาควรประเมินผลงานของนักศึกษาระหว่างการสอบ และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ นักศึกษา ได้รับรู้ถึงจุดเด่นและจุดบกพร่องในขณะสอบ

7. ขั้นการเผยแพร่งานวิจัย

- 7.1 ต้องนำผลงานไปเผยแพร่ทั้งในที่ประชุมวิชาการ หรือตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ เพื่อขยาย องค์ความรู้ ให้กับศาสตร์ และเผยแพร่ชื่อเสียงเชิงวิชาการของสถาบันการศึกษา
- 7.2 บทความวิจัยที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญมาก ตัวหนึ่งที่ใช้ในการ ประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา
- 7.3 งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ถือเป็นผลงานทางความคิดที่ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างมีส่วน ร่วมในการสร้างและ เป็นเจ้าของความคิดร่วมกัน
- 7.4 ดูแลให้นักศึกษาสามารถตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารหรือนาเสนอผลงานวิจัยในที่ ประชุมวิชาการ
- 7.5 อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรู้แหล่งหรือช่องทางที่จะเผยแพร่ผลงานของนักศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมให้นักศึกษาลด บทความวิจัยที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสากล ช่วยเสาะหาช่องทางที่นักศึกษา จะสามารถส่งผลงานไป พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่
- 7.6 ช่วยตรวจสอบปรับแก้บทความวิจัยให้เป็นไปเกณฑ์ที่กำหนด
- 7.7 อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคำแนะนำที่ดีให้นักศึกษาได้มีช่องทางการเผยแพร่ผลงานที่ เหมาะสมกับระดับคุณภาพ ของผลงานตนเอง